

Från: Hans Larson <hans@skrivtolkning.se>
Skickat: den 5 november 2020 14:54
Till: Media; Registrator; Ala Shakrah
Ämne: Presskonferens 5 november

-Ja, då är klockan två. Välkomna till dagens myndighetsgemensamma presskonferens om covid-19. Thomas Lindén, avdelningschef på Socialstyrelsen, Morgan Olofsson, kommunikationsdirektör på MSB är här. Även Christian Blomkvist, smittskyddsläkare, och Signar Mäkitalo samt landshövding Beatrice Ask.

Det finns tid för individuella intervjuer efteråt.

Jag lämnar över till Karin Tegmark Wisell.

-Tack så mycket. Jag börjar med att gå igenom det övergripande epidemiologiska läget. Första bilden visar stapeldiagram med totala antalet fall per vecka globalt. Vi ser sista stapeln, för veckans tre dagar till och med onsdag, som är högre än stapeln från förra veckan. Vi ser en global ökning av fall.

Vi har cirka 47,6 miljoner fall och 1,2 miljoner avlidna i världen. Det här är en karta som beskriver var globalt den stora andelen fall finns. Vi ser ett epicentrum, en intensitet, kring Europa. Men också på Amerikanska kontinenten med ett högt antal fall i USA och en del länder i Sydamerika. Kartan visar fall per miljoner invånare under vecka 44.

Närmare oss har vi en karta som visar EU/EEA och Storbritannien. Ju mörkare färg, ju högre antal fall. Den här kartan är från 4 november. Den visar situationen vi har i Europa med i princip alla länder utom Tyskland, som har ett mycket högt antal fall. En del andra länder har inte fullt lika många fall, och vissa regioner har inte lika många fall. I Norden är det ljusare färger - vi har inte riktigt samma situation som övriga Europa, men man ser färgerna i Sverige på vissa regioner som är mörka. Kartan går bara ned till ett visst mörker. Men de mörka färgerna har stora skillnader mellan de olika länderna, vill jag påtala.

Det här är samma stapeldiagram motsvarande det jag visade på global nivå. Tydlig ökning vecka till vecka. Sista stapeln: Innevarande vecka med de tre dagar som varit. Vi ser att vi kommer nå högre denna vecka jämfört med förra. Vi har ett stort antal fall i Europa, EEA och Storbritannien och en fortsatt ökning.

Går vi till Sverige och ser antalet provtagna individer ser vi ett stapeldiagram per vecka. Under senaste veckorna visar det provtagna individer. Lila: Negativt. Grönturkosa: Positivt. Vi har haft stort antal testbehov eftersom vi har höst och många med förkylningssymptom samtidigt som en ökning av covid-19. Vi är uppe i närmare 190 000 provtagna individer per vecka. Under vecka 44 var 9,7% av testade positiva. En ökning.

Vi vet att behoven fortsätter vara höga. Vi vet också att det är en utmaning för regionerna att mäta med den omfattande testningen. Ser vi på antal fall av covid-19 per vecka i Sverige ser vi från vecka 43 till 44 den enorma ökning som varit. Vi ser sista stapeln, ljuslila, som innevarande vecka. Vi ser en fortsatt ökning i alla regioner utom en. Det är Jämtland-Härjedalen. Men samtliga övriga regioner har en ökning. Situationen är allvarlig.

Vi har många anmälda fall totalt. Totala antalet per 100 000 invånare är uppe 314. Vi börjar se en påtaglig effekt på antal IVA-vårdade fall per vecka. Detta är nationella siffror. Tidigare har ni också sett regionala data. Vi kommer till det.

Vi har 2782 bekräftade med covid-19 som fått vård på IVA. Vi ser en tydlig ökning. Det är preliminära data - ytterligare fall kan tillkomma.

Tittar man på antal avlidna per vecka har vi tydligt genomslag med ökningar senaste 2 veckorna.

Vi är uppe i 6000 avlidna. Det finns en viss eftersläpning - man ska se siffrorna som preliminära. Med anledning av situationen, som är mycket allvarlig, med fortsatt regionala olikheter i landet, har vi fortsatt haft dialog med fler av de regioner som ser ökningar och kraftiga ökningar. Också konsekvenser av hanteringen av covid-19-fallen i regionerna. Generaldirektören på Folkhälsomyndigheten har beslutat om ytterligare skärpningar och lokala allmänna råd - för Kronobergs och Södermanlands län. De lokala allmänna råden innebär att i dessa regioner och län ska man avstå att vistas i inomhusmiljöer där människor samlas, som butiker och köpcentrum. Nödvändiga besök, livsmedelsbutiker och apotek, ska göras under säkra förhållanden. Man ska avstå att delta i möten, framförallt kupper, matcher, tävlingar - dock inte idrottstävlingar för unga födda 2005 eller senare. Man ska undvika all fysisk kontakt med andra personer än i hushållet. Med fysisk kontakt menas att man inte ska umgås med andra på avstånd mindre än 1,5 till 1 meter, och speciellt viktigt är att undvika kontakter längre än 15 minuter. Närhet och tid är viktiga faktorer för att minimera all möjlig fysisk kontakt. Rådet om att undvika fysisk kontakt innebär avrådan från att delta i fester och liknande. Men nödvändig närkontakt, som hälsobesök och anhöriga, omfattas inte.

Personal ska kunna arbeta hemifrån i högre utsträckning. Man får se över vad som är rimligt med arbetstagare och arbetsgivare.

De skärpta råden omfattar även verksamheter som butiker, köpcentrum och liknande. Minimera antal besökare vid samma tidpunkt.

Beslutet gäller för Södermanland och Kronoberg till 26 november men kan förlängas.

-Vi ska höra regionala läget i Kronoberg. Christian Blomkvist, smittskyddsläkare.

Vi har inget ljud. Där har vi kontakt.

-Det var Signar vi såg. Nu ska vi se om vi får in Kronoberg. Ska vi börja ... Vi hör med tekniken. Ja, Christian Blomkvist.

-Tack så mycket. Smittskyddsläkare i Kronoberg. Nu ska vi se om vi får fram första bilden. Ni kan se att vi haft ett bekymmersamt läge och utveckling i länet de senaste veckorna. Från 100 fall per vecka, så har vi gått till 300 och sedan till över 500 fall vecka 44. Det verkar inte stanna upp, även om alla fall inte kommit in än. Vi ser en ökad andel positiva prover. Tidigare låg vi på 3-4 procent, och vecka 43, 10 procent, och förra veckan 15 procent. Vi har en ansträngd testverksamhet och smittspårning - det är många fall som kommer in varje dag. Vi ser nu att det är inte bara smittspridning i samhället, utan även in på sjukhusen. Det blir ett ökat vårdbehov. Fler behöver vård, och fler behöver läggas in. Vi har 3-4 patienter på IVA - en oroande utveckling. Med anledning av det har Folkhälsomyndigheten idag beslutat om att införa lokala allmänna råd i Kronoberg. Vi ser att största risken för smittspridning är trängsel inomhus. Man är för många och för nära under lång tid. Vi vill komma åt de situationerna. I dialog med Folkhälsomyndigheten har vi valt ut de 3 lokala, allmänna råden som Karin Tegmark-Wisell just presenterade. Över till landshövding Maria Arnholm.

-Tack. Precis som berättat har vi ett allvarligt läge i Kronobergs län. Därför känns det bra att vi har fått skärpningen med lokala allmänna råd, som ger oss fler verktyg att bekämpa smittan. Vi från länsstyrelsen lägger ett beslut fattat idag om att vi håller kvar 50-gränsen när det gäller allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, som infördes i våras när lättades upp. Den gränsen behåller vi. Vi vet att det är stora uppoffringar för enskilda individer, men också för branscher och verksamheter - men det handlar om att rädda liv och slå vakt om den vårdpersonal som hjälpt oss i nästan ett år. Vi är många som jobbar med detta, och vi i ledningen i samtliga kommuner har under förmiddagen haft ett virtuellt möte och diskuterat hur vi kan se över råden och på bästa sätt hjälpa medborgarna i Kronoberg. Vi är överens om att vara en del av lösningen för att få stopp på smittspridningen.

-Tack, smittskyddsläkare i Södermanland, Signar Mäkitalo.

-Tack så mycket. Vi kan visa lite bilder från Södermanland.

Ja, under våren skedde en extremt snabb ökning i Södermanland, så även i höst. Det har oroat oss enormt. Ni ser på bilden, det pekar exponentiellt uppåt och har fortsatt med stort antal positiva fall. Vi har över 3400 fall. Om vi tittar på nästa bild, som är väldigt intressant, så ser ni att antal inlagda, den blå stapeln, går rakt upp. Vi hade 20 fall imorse, och har snabbt fått IVA-fall in. Vi hade 5 imorse. Det går väldigt fort. Nästa bild. Vi får kliniska anmälningar från läkare, och det är definitivt så att personer träffas nära på fester, möten och middagar, och avtackningar. Ofta har det funnits någon som är smittsam i sällskapet, kanske ont i halsen. Man sprider då vidare det i hemmet. Och sedan till arbetsplats, skola och idrott. Inom 2 veckor har vi då sjukvårdsbehovet. För att stoppa det är det den fysiska närheten vi måste diskutera. Det här med lokala, allmänna råd, jag vill sammanfatta det genom att vi på olika sätt i regionen - med det som nämndes om affärer och annat - vill se till att vi håller oss fysiskt nära hushållsmedlemmarna, eller kanske 1-2 vänner, under de närmaste 1-2 veckorna. De andra vi måste träffa har vi långt avstånd till, eller träffar digitalt. Det är nödvändigt nu. Vi prognosierar många IVA-fall under de närmaste veckorna om vi inte börjar nu. Jag lämnar till Beatrice Ask, landshövding.

-Tack så mycket. Vi har ett tätt samarbete och kontakt med region, smittskyddsläkare och länsstyrelse. Jag vill understryka råden som ges i Södermanland nu - vi måste följa dem.

Länsstyrelsen kan också fatta beslut utifrån allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Vi har också fattat beslut om att vi inte tillåter mer än 50 deltagare i sådana aktiviteter. Undantag är verksamheter som regleras av lagen kring serveringsställen. Men 50 personer är maxtaget för tillställningar överhuvudtaget. Alla åtgärder är ett paket och kommer behövas, men det handlar ytterst om vårt agerande. Det är viktigt att arbetsgivare, butiker och andra som påverkas, gör vad de kan för att minimera risken för smittspridning. Vi kommer ha möte och diskutera det med olika aktörer. Det är viktigt att vi gör rätt och tar oss igenom det. Men 50-personersgränsen gäller i Södermanland från och med nu och 3 veckor framåt. Vi får se vilken effekt vi får om vi alla försöker följa råden. Förhoppningsvis har det betydelse. Tack.

-Tack så mycket. Jag vill påminna alla, inte bara i regionerna som har skärpta förutsättningar utan hela landet, att förstå allvaret. Särskilt då skärpta allmänna råd i vissa regioner. Klarar vi inte att hålla nere kontakterna och förhålla oss till rekommendationerna kommer vi inte kunna hålla ner den kraftiga ökning vi ser i många regioner. Konsekvenserna blir som beskrivits - påverkan på hälso- och sjukvården, med risk för död och allvarliga hälsokonsekvenser för många människor. Genom att ta ansvar, alla, och förhåller oss till vad som gäller i respektive region, och beaktar de rekommendationer och allmänna råd som finns - bara då kan vi se till att plana ut kurvan, minska antal fall, och se till att hälso- och sjukvården klarar ökningen vi ser. Tillsammans kan vi bromsa smittan. Jag påminner som sagt om att stanna hemma om man är sjuk, tvätta händerna ofta, med tvål och vatten, för att bromsa smittkedjor. Arbeta hemifrån om det finns möjlighet. Håll avstånd till andra, det gäller inomhus och utomhus. Utomhusmiljöer är bättre, självklart, men även där ska vi iakta avstånd. Avstå sociala sammanhang med flera deltagare. Vi riskerar en smittspridning genom stora sociala sammanhang, om det finns smittsamma individer. Och testa dig vid symtom. Jag visade tidigare en bild över den stora ökning av testbehov som funnits senaste veckorna. Många regioner anpassar kapaciteten efter behoven som finns. Det är viktigt att alla testar sig ansvarsfullt. Region Stockholm har infört regionala skärpningar och tydliggjort att man inte accepterar upprepning testning. Man ska använda testning på rätt sätt och inte bryta mot de allmänna råden, ha festande och sen testade sig för att fortsätta ha kontakter. Testning är aktuellt enligt regionala direktiv. Testning vid symtom är det som gäller. Vissa regioner tvingas tillfälligt skärpa indikationerna. Samtidigt jobbar man med att anpassa kapaciteten för fortsatt

ändamålsenlig testning för alla som behöver. Testa dig vid symtom - inte annars, förutom om du är del i smittspårning och får instruktioner från din läkare. Jag lämnar till Socialstyrelsen.

-Mer på samma tema. En rapport från Socialstyrelsen som fokuserar på läget i hälso- och sjukvården. Antal patienter som intensivvårdas idag är tyvärr ytterligare högre än Karins slide - 90 personer intensivvårdas nu. Av alla patienter i intensivvård är det 22%. Det finns också patienter på sjukhus utanför IVA - 661 stycken, också en rejäl ökning jämfört med senaste rapporterna. Även inom hälso- och sjukvården har antal patienter ökat påtagligt under veckan. Den ökade smittspridningen i landet kommer på kort sikt leda till fler patienter inom slutenvård - ungefär 1 vecka från att man blir sjuk till man är på sjukhus, och sen ytterligare några dagar till IVA. Det finns alltså en eftersläpning.

Ledningsmässigt är det 14 av landets regioner som är i normalläge och 7 i stabläge. Även ledningsmässigt har fler regioner ökad beredskapsnivå. Alla landets regioner rapporterar om förväntade försämringar under lång och kort sikt.

Gällande kommuner rapporterar tre kommuner om smittade brukare över 1% i verksamheterna. Även där noteras en försämring. 4 kommuner upplever allvarlig påverkan på något av de områden vi följer. Vid ökad belastning på sjukvården går inte undanträngningseffekter att undvika. Vi vädjar er att följa rekommendationerna så att inte fler drabbas av covid-19 och att inte heller andra människor får vänta på en viktig vård man redan väntat länge på. Har du planerat en middag för främmande hemma hos dig - ställ in. Avstå att gå på festen fast kompisen går. Ställ in mötet med styrelsen eller arbetsgruppen eller gör det digitalt. Sjukvården kan inte hur lång tid som helst kompensera för att du tar dig frihet. Ditt brott mot rekommendationerna går ut över andra - följ dem därför. Flera av redan smittade kommer att behöva vård på sjukhus. Av dem behöver fler intensivvård. Regionerna har bättre leveranskedjor än i våras och bättre mekanismer för att stödja varandra om det behövs. Om det ändå sviktar har Socialstyrelsen i uppdrag att bistå med leverans och material i de glapp som uppstår. Vår beredskap för detta är god. Det gäller nu att vidmakthålla den kompetens för vård av covid-19 som kom på plats i våras. Socialstyrelsen tillhandahåller kunskapsstöd och utbildningar av värde i detta.

Slutligen vill jag utifrån frågor vi fått lämna information om hur psykiska hälsan påverkas av pandemin. Socialstyrelsen publicerar idag ett material med statistik och analys om temat. Där framgår att psykiatrin i stort varit lika tillgänglig under pandemin som vanligt men att digitala besök och insatser ökat och fysiska besök minskat. Antal fall av ångest och depression har minskat under pandemin, samma linje som innan pandemin. En viktig fråga är hur personer över 70 år mått under perioden. Indikationer har funnits på att de mått rejält sämre under pandemin. I analysen finns inget stöd för att sjukligheten skulle ha ökat. Även i gruppen har antal nya diagnoser gått ned liksom förbrukning av läkemedel för depression. Däremot ser vi antalet nya fall av neuropsykiatriska tillstånd som ADHD och autism har ökat - en sorts omvänd undanträngningseffekt, när fler kallas till utredningar för sådana tillstånd. De analyser som är gjorda nu ger enbart en översiktlig bild av saken, som behöver studeras vidare. Mer finns i faktabladet på hemsidan.

-Hej. Jag tycker det viktigaste sagts, så jag finns från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för att svara på eventuella frågor.

-Ekot här. En fråga till Karin Tegmark Wisell eller Socialstyrelsen. Jag har pratat med Irene Nilsson-karlsson igår om läget i äldreomsorgen. Hon refererade till senaste rapporten från Folkhälsomyndigheten och bekräftar bilden av att smittan kommer in på äldreboenden i landet. Kan du fördjupa? Hur ser det ut på äldreboenden - går det hand i hand med där ni ser att smittan ökar i länen som får allmänna råd?

-I beslutet om allmänna råd är det med som beaktande: Hur ser situationen ut inom

äldreomsorgen, på sjukhus och testkapaciteten. Vi publicerar en rapport i eftermiddag där vi specificerar läget i äldreomsorgen. Men vi ser ökad förekomst där - det är bekymmersamt.

-jag vet inte - Thomas, du kan...

-Ökar inom äldreomsorg men fortfarande på låg nivå. Vi följer det noga.

-Aftonbladet. I de lokala råden talas det om museer, simhallar, bibliotek bland annat - men restauranger och barer nämns inte. Varför?

-Det finns en annan reglering av restauranger och barer. Ni kan se en nyhetstext från i tisdags, med en skärpning av föreskrifter, även när det gäller restauranger. Det finns en reglering för hela landet, inte bara i regionerna.

-TV4-nyheterna. En fråga om tester. Ursula von der Leyen vill öka testningen och vill att man testar sådana som inte har symtom. Testverksamheten har slagit i taket, i Stockholm är det svårt att testa sig. Man jobbar på att anpassa kapaciteten, men vad gör ni för att få upp det ännu mer? Vi har ju kommit nästan till 200 000 nu.

-Regionerna ansvarar för testningen, och det finns en överenskommelse mellan SKR och regionerna. Från Folkhälsomyndigheten har vi ett uppdrag att ha en dialog för att kunna bistå. Men i regionerna jobbar man med att öka testkapaciteten, regionalt, dels i dialog med oss, men också med analysföretag och laboratorier.

-I våras var du bra på att räkna ut vilken labbkapacitet som fanns. Har du någon bild?

-Vi kan definitivt komma högre och är inte nöjda med att det slår i taket. Men ökningarna kan ta några veckor. När det kommer behov anpassar man och skalar upp. Det sker nu. Det finns kapacitet nationellt, som ligger över 200 000, men det finns potential för ytterligare. Men det är viktigt att göra det varsamt och inte konkurrera ut annan testning.

-VI har möjlighet för individuella frågor.

-Jag har 2 minuter!

-En sista fråga.

-Det finns flera tester, nu kommer flera snabbtester, som antigen tester och även svenska alternativ med en lamptechnik. Vad tycker du om de här testerna och vad gör ni för att ... Det finns många svenska alternativ, och vad gör ni för att man ska kunna godkänna testerna på ett snabbt sätt och få in i verksamheten? Vad är er inställning och vad gör ni för att de ska bli godkända?

-Vi följer och ser på initiativ som kommer och försöker anpassa när det behövs. Juridiken när det gäller falldefinition och så vidare. Vi jobbar med antigen tester för att se utprövningar i landet. Vi har en vägledning, men ser över när de kan komma till nytta, de har bristande kapacitet jämfört med PCR-tester. Men se vilka tester som är pålitliga.

-Expressen. I Danmark ser man hur det är muterat med minkar och så vidare, viruset. Vad tror du det kan leda till?

-Det är ett virus som har en ganska långsam mutationsfrekvens jämfört med andra virus, men det sker förändringar som ibland är större. Alla länder har något system för att övervaka om det sker större förändringar och vilken effekt det har. Viktigt att fortsätta med det, men det finns olika varianter globalt. Det är inget som säger att de påverkar sjuklighet och smittsamhet och konsekvenser vid eventuell vaccination, men det är viktigt att vidta åtgärder.

-Danmark säger att det riskerar att bli nya Wuhan. Delar du det?

-För tidigt att säga, men bra att ha en dialog med djursidan och ha bra regelverk. Det kan föras mellan människa och djur, ett zoonotiskt smittämne. Vi bedömer att situationen hanteras väl, och SVA och Jordbruksverket följer utvecklingen på till exempel minksidan i Sverige.

-Orienteringsmagasinet, två frågor till Karin på Folkhälsomyndigheten. Jag är medveten om att läslaget är allvarligt och att många regioner har skärpta allmänna råd. Men 2021 kommer närmare. Ett nytt år där smittan förhoppningsvis går tillbaka igen, förr eller senare. När det sker är

förhoppningen att det finns rimligare regelverk för deltagaridrotter som till exempel orientering. Det ska ni se på och skulle ha redovisats i söndag. Hur ser arbetet ut?

-Vi har nyligen fått arbetet, men i delrapporteringen har vi listat de analyser vi kommer vidta. Bland annat titta på olika förutsättningar för idrotter inomhus och utomhus, men också följa upp olika situationer i Europa. Man ser över erfarenheter nationellt och internationellt. Idrotter med ensamutövare - även om man inte har så mycket trängsel i skogen kan det vara det i samband med arrangemangen. Självva utövandet behöver inte vara en smittrisk.

-Idag kom nyheten om att Vasasloppet och Vasaåket ska arrangeras. Det är tusentals om deltar. Anders Tegnell sa i förmiddags att det var ett innovativt och smittsäkert sätt att arrangera på. Det borde göra att man även inom till exempel orientering kan ha tävlingar med fler än 50 personer.

-Ja, man får se på regionala förutsättningar. I vissa län gäller 300 personer, men i andra län har man gått tillbaka till 50-gränsen. Det är olika i olika län.

-Så 300 personer...

-Just nu finns ingen skillnad i nyansering mellan olika idrotter, men förhoppning är att ge mer nyanserade och smittsäkra råd. Vi vill att samhället ska fungera, och idrott som utövas.

-Dagens Nyheter. Två frågor: Det är flera regioner som vill ha lokala råd, och som står på tur. En del förstår inte hur ni resonerar - vilka kriterier krävs? Vilken gräns ska man passera för lokala råd?

-Det finns inte faktiska kriterier, utan vi ser på aspekter med regionala smittskyddsläkare och andra företrädare. Det kan vara då det totala antalet fall, testkapaciteten, smittspårningsverksamheten, förstår man hur smittspridningen ser ut? Ser man att grupper som vill kommas åt kan kommas åt? Det är flera aspekter. Vi fortsätter ha dialoger.

-Det kan skilja sig mellan regioner, och i somras när ni presenterade det sa ni att man kan snäva in det ytterligare till kommuner.

-Det har inte varit aktuellt hittills, men möjlighet finns.

-Göteborgsposten på länk!

-Ja, en fråga till Karin Tegmark-Wisell. Jag undrar varför det bara är Skåne och Uppsala som har lokala allmänna råd om kollektivtrafik - kan det bli aktuellt för flera regioner.

-Hörde inte riktigt, men det var något om kollektivtrafiken.

-Det går inte att höra riktigt.

-Om det bara är Skåne och Uppsala som har rekommendationer kring kollektivtrafiken.

-Ja, vi diskuterar med regionerna. En möjlighet är att skärpa med lokalt allmänt råd när det gäller kollektivtrafiken. I Uppsala har man valt att gå den vägen. Vi beaktar det - är kollektivtrafiken problematisk? Har man problem med det? Man gör olika bedömningar utifrån situationen regionalt. I vår smittspårning, som vi får rapporterat, faller inte kollektivtrafiken ut som en situation man kan koppla till en smittspridningshändelse.

-Jag testar...

-Det går inte att höra dig, tyvärr. Vetenskapsradion.

-Jag är intresserad av om viruset sprids luftburet, med mindre droppar än vanliga, och i så fall med mindre avstånd inomhus. Jag undrar hur Folkhälsomyndigheten uppfattar forskningsläget för luftburen smitta?

-Man kan se på olika virus och se att vissa typer har förmågan att spridas längre sträckor i luften - som mässling och andra virus som tillväxer på huden, där vi vet att vi pratar om flera meters avstånd, man kan smittas på andra sidan korridoren. Men för covid-19 är det i huvudsak en droppsmitta. En del av dropparna är väldigt små och torkar in, särskilt känsligt i torra inomhusmiljöer, och riskerar stanna i luften längre perioder. Därför är det viktigt att beakta och hålla avstånd, vara få personer och inte större samlingar. Vi ser inte att covid-19 har förmågan en

del andra sant luftburna virus här. Här handlar det om ansamlingar kvar i luften en längre tid kring personen med forcerad andning som nyser och hostar. Det kan ansamlas virus so stannar längre tider i luften, men det är inte luftburen smitta som färdas via ventilation.

-Det finns studier som visar att det kan färdas till andra rum och så - vad jag uppfattar är det fler som hävdar att det kan vara viktigt under pandemin. Ser ni den utvecklingen i forskningen?

-Forskningen är en sak där man i teorin visar vad som kan göras. En annan är faktiska konsekvenser. Det är därför viktigt att följa upp och se var smitttillfällen sker - vi ser att kontakt är fokus, att undvika nära kontakt, fysisk kontakt, endast vara några få när ni behöver ses. Där är åtgärderna effektiva.

-Austrian TV.

-Hey. Fortfarande inte kontaktpersoner som är symtomfria, men i Göteborg berättades att även de med symtom hade (?)

Så hur stort är mörkertalet för aktiva fall?

-Vi har inga exakta beräkningar av mörkertal men det kommer alltid vara så att vi inte får alla till testning. Nu har alla regioner flera olika spår för testningen. Man jobbar intensivt för att anpassa volym till behov. Mörkertalet är betydligt mindre idag än i våras - mmen tyvärr kommer det alltid finnas mörkertal. Vi arbetar aktivt med att uppmuntra alla att komma till testning samt anpassa kapaciteten.

-dubbelt så mycket, fem gånger så mycket?

-det är väldigt svårt att beräkna. Vi har en prevalensundersökning i slutet mot november för att se igen på förekomsten i större grupp än tidigare och jämföra med slumpvis valda personer. Utifrån undersökningen kommer vi kunna göra en del modelleringar.

-Hur kan ni bedöma läget rimligt om ni inte vet hur många som verkligen är smittade?

-Vi har uppföljning via kohorter i samhället som rapporterar symtombilden och kan därför följa positiviten. Vi får förhålla oss till att alla ska vara hemma när man är sjuk. Är man frisk går man tillbaka till arbetet. Vi har särskilda bedömningar om man har restsymtom. Men alla sjuka ska vara hemma. För att säkerställa om man har covid-19 eller inte ...

-Vi avbryter så alla journalister får svar. Reuters?

-En fråga som gärna både Folkhälsomyndigheten och Socialstyrelsen får besvara. När ni tog bort särskilda råden för de äldre var det framförallt den psykiska hälsan man hänvisade till. Kan man inte i mätningarna hitta försämrad psykisk hälsa, hur ställer ni er till att ni tog bort rekommendationerna med hänvisning till det?

-Skälet var egentligen inte psykisk hälsa. Besöksförbudet var en stark inskränkning av personers fri- och rättigheter för en viss grupp. En sån inskränkning kan man inte ha kvar under längre tid. Det var huvudsakliga skälet. Det innebär inte att riskerna försämrats - gruppen får ta hänsyn till läget och bete sig säkert som alla andra.

-Jag pratar om de särskilda rekommendationerna.

-I rapporten om särskild genomgång av litteraturen som publicerades i anslutning till besöksförbudens hävande såg vi uppgifter när det gäller äldre ,att de som redan har psykisk ohälsa försämrats. Vi kunde också se det i länder med hårdare lock downs, en ökad psykisk ohälsa bland äldre. Det finns indikationer i gruppen att man får försämring.

-The Local.

-I saw a side from region Sörmland: People should have no physical contact at all. Is that the same guideline, the way to interpret the recommendation to avoid physical contact?

-We can direct the question to Kronoberg.

-Kronoberg, är ni med? Tar vi om frågan?

-The interpretation of physical contact for Sörmland. Can you relate to that from Kronoberg?

-Yes. The closer you get to an infected person, the greater the risk. We want the people of Kronoberg to behave in the same way.

-/Inaudible/

-I feel like... There are different definitions of physical contact. (?)

-I'm sorry, I didn't quite grasp the essence of the question. What is the question?

-Last week I asked Tegnell if there's any safe way to socialize outside the household. (?)

It seems quite different. If it's restricted... /inaudible/

-There are safe ways of socializing. We heard from Sörmland and Kronoberg - close physical contacts and the definitions: 1.5 metres. No close contact with people outside your household. Of course you can do things outdoors, take a walk or exercise, or use digital contact.

-Tack, vi går tillbaka in hit.

-TT: Vi fick nyheten att ytterligare 9 minkbesättningar i Blekinge har konstaterats smittade, samtidigt har man bestämt om att de inte ska avlivas. Har ni fått fråga om det?

-JA , vi har en samverkan när det gäller smittsamma ämnen som förekommer hos djur och människor.

-Men vore det inte bättre om de avlivats som i Danmark?

-VI delar bedömning med Jordbruksverket och det finns riskbedömningar från till exempel Holland med goda exempel. Vi delar den bedömning som är gjord av SVA och Jordbruksverket. Vi står ändå inför en kommande säsong med pälning. Inget ytterligare att tillägga.

-Kronoberg vill återkomma.

-Ja, det var något om utomhuskontakt. Hade ni något mer angående tolkning av säker socialisering utomhus?

-Just att utomhus är klart mindre risk, än att umgås inomhus. Ju större avstånd desto bättre.

-Vi är klara! På tal om att hålla avstånd har vi alla ett ansvar. Alla stanna rhär så hämtar vi er för intervjuer. Man kan också, som ni vet, vara med digitalt, om man inte vill komma hit. Tack för idag! Tack för att ni kom.

--

Hans Larson

Svensk Skrivtolkning AB

A Västmannagatan 47, 113 25 Stockholm

T 08 501 181 81

W www.skrivtolkning.se

